

PARTEA ÎNTÂI

7 aprilie 1928

PESTE GARD, printre locurile cu flori încârligate, îi vedeam izbind mingea. Veneau spre locul unde era steagul și eu mergeam de-a lungul gardului. Luster căuta prin iarbă pe lângă pomul cu flori. Au scos steagul și izbeau mingea mai departe. Pe urmă au pus steagul la loc și unul din ei a izbit mingea și apoi celălalt a izbit-o. Pe urmă s-au dus mai departe și eu mergeam de-a lungul gardului. Luster a venit dinspre pomul cu flori și am mers amândoi pe lângă gard și ei s-au oprit și noi ne-am oprit și m-am uitat peste gard în timp ce Luster căuta prin iarbă.

„Aici, caddie.“ Și a izbit mingea. Au trecut mai departe de-a curmezișul pajiștii. Mă țineam de gard și-i priveam cum se depărtează.

„Ia ascultă la el“, a spus Luster. „Grozav mai ești – treizeci și trei de ani și uite cum te porți. După ce-am bătut drumul până-n oraș să-ți cumpăr prăjitura. Taci cu scâncetu' ăsta. Nu vrei să m-ajuti să găsesc banu', să mă duc și eu diseară la circ.“

Izbeau câte puțin deodată, peste pajiște. M-am întors pe lângă gard până unde era steagul. Flutura peste iarba luminoasă și peste copaci.

„Haide“, a spus Luster. „Pe aici ne-am uitat. Acuma nu mai vin. Haide să mergem până la cotul pâraului și să găsim banu' până nu-l găsec negrii ăia.“

Era roșu și flutura peste pajiște. Pe urmă a fost o pasăre care a zburat pieziș și s-a cocoțat deasupra. Luster a aruncat. Steagul flutura peste iarba luminoasă și peste copaci. Mă țineam de gard.

„Termină cu gemetele astea“, a spus Luster. „Nu pot să-i fac să vină dacă ei nu vor să vină. Dacă nu taci din gură, mammy n-o să-ți mai facă ziua ta. Dacă nu-ți ții gura, știi ce-am să fac. Am să mănânc eu tot tortul. Și lumânările. Toate lumânările. Treizeci și trei, câte sunt. Haide să mergem jos, la cotul pârâului. Trebuie să-mi gălesc banu’. Poate mai culegem și câte o minge. Uite. Uite-i colo. Dincolo. Vezi.“

A venit până la gard și a arătat cu mâna. „Uite-i. Nu se mai întorc aici. Hai“.

Am mers de-a lungul gardului și am ajuns la gardul grădinii, unde erau umbrele noastre. Umbra mea era mai înaltă decât a lui Luster pe gard. Am ajuns la locul unde era spărtura și am trecut pe acolo.

„Stai nițel“, a spus Luster. „Iar te-ai agățat în cui. Nu poți să te strecuri pe-aici fără să te agăți de cuiu’ ăsta“.

Caddy m-a desprins și ne-am strecurat pe acolo. Unchiul Maury a spus că să nu ne vadă nimeni, așa că mai bine să ne aplecăm când trecem, a spus Caddy. Mai jos, Benjy. Așa, vezi. Ne-am tupilat și am traversat grădina, până unde florile foșneau și se întindeau spre noi. Pământul era tare. Ne-am suit pe gard, acolo unde grohăiau și amușinau porcii. Cred că sunt supărați pentru că pe unul din ei l-au tăiat astăzi, a spus Caddy. Pământul era tare, brăzdat și zgrunțuros.

Ține-ți mâinele în buzunare, a spus Caddy. Că-ți îngheață. Doar nu vrei să ai mâinile degerate de Crăciun.

„E foarte frig afară“, a spus Versh. „N-ai ce să cauți afară.“

„Ce mai e acum“, a spus mama.

„Vrea afară“, a spus Versh.

„Lasă-l să iasă“, a spus unchiul Maury.

„E prea frig“, a spus mama. „Mai bine să stea înăuntru. Benjamin. Taci acuma.“

„N-are ce să-i strice“, a spus unchiul Maury.

„Benjamin“, a spus mama. „Dacă nu ești cuminte, te trimit la bucătărie.“

„Mammy a spus să nu-l lăsăm în bucătărie azi“, a spus Versh. „Zice că are de gătit mâncarea“.

„Lasă-l să iasă, Caroline“, a spus unchiul Maury. „Vrei să te-mbolnăvești din cauza lui.“

„Știu eu bine“, a spus mama. „E pedeapsa lui Dumnezeu. Stau și mă gândesc uneori.“

„Știu, știu“, a spus unchiul Maury. „Trebuie să fii tare. Să-ți fac un grog“.

„Asta mă irită și mai rău“, a spus mama. „Parcă tu nu știi“.

„Ai să te simți mai bine“, a spus unchiul Maury. „Înfofolește-l bine, băiete, și scoate-l puțin afară.“

Unchiul Maury a plecat. Versh a plecat.

„Taci acuma, te rog“, a spus mama. „Te scoatem afară cât putem de repede. Nu vreau să mi te îmbolnăvești.“

Versh mi-a pus șoșonii și paltonul și ne-am luat din cuier șapca și am ieșit. Unchiul Maury pune la loc sticla în bufetul din sufragerie.

„Ține-l afară vreo jumătate de ceas, băiete“, a spus unchiul Maury. „Ține-l în curte“.

„Da, domnule“, a spus Versh. „Nu-l lăsăm niciodată să iasă din curte“.

Am ieșit afară. Soarele era rece și luminos.

„Pe unde-o iei“, a spus Versh. „Doar n-ai fi vrând să mergi în oraș, nu“. Mergeam prin frunzele foșnitoare. Gardul era rece. „Ține-ți mâinile-n buzunare mai bine“, a spus Versh. „Îți îngheață pe gard și p-ormă ce te faci. De ce n-ai fi așteptându-i în casă.“ Mi-am vârat mâinile în

buzunare. Îl auzeam foșnind prin frunze. Puteam să miros frigul. Poarta era rece.

„Uite niște alune. Hopa. S-a suit în copac. Ia uită-te la veverița aia, Benjy.“

Nu mai simțeam poarta deloc, dar puteam să miros frigul luminos.

„Mai bine bagă-ți mâinile în buzunare la loc.“

Caddy mergea. Pe urmă a început să alerge, ghiozdanul cu cărți se legăna și sălta în urma ei.

„Salut, Benjy“, a spus Caddy. A deschis portița și a intrat și s-a aplecat. Caddy mirosea ca frunzele. „Ai ieșit să m-aștepți“, a spus ea. „Ai ieșit s-o aștepți pe Caddy. De ce l-ai lăsat să-i înghețe mâinile, Versh.“

„I-am spus să și le țină în buzunare“, a spus Versh. „Se tot ține de gardu' ăsta de fier.“

„Ai ieșit s-o aștepți pe Caddy“, a spus ea, și-mi freca mâinile. „Ce este. Ce vrei tu să-i spui lui Caddy.“ Caddy mirosea ca pomii și ca atunci când spune că dormim.

Ce tot zbieri așa, a spus Luster. Ai să-i vezi iar când o să ajungem la cotu' pârâului. Uite. Ține o crenguță. Mi-a dat floarea. Am trecut prin spărtura gardului, pe pajiște.

„Ce este“, a spus Caddy. „Ce vrei tu să-i spui lui Caddy. L-au trimis ei afară, Versh.“

„N-am putut să-l ținem înăuntru“, a spus Versh. A tot zbierat până l-au lăsat să iasă, și atunci a venit glonț aici, să se uite peste gard.“

„Ce este“ a spus Caddy. „Ai crezut că e Crăciunul când mă întorc eu acasă de la școală. Așa ai crezut. Crăciunul e poimăine. Moș Crăciun, Benjy. Moș Crăciun. Hai să fugim până acasă să ne-ncălzim.“ M-a luat de mână și am alergat prin frunzele foșnitoare, luminoase. Am fugit în sus pe scări, din frigul luminos în frigul întunecos. Unchiul Maury punea la loc sticla în bufet. A strigat-o pe Caddy. Caddy a spus:

„Du-l înăuntru la foc, Versh. Du-te cu Versh“, a spus.
„Viu și eu numaidecât.“

Ne-am dus la foc. Mama a spus:

„Nu-i e frig, Versh.“

„Nu, vă rog“, a spus Versh.

„Scoate-i paltonul și șoșonii“, a spus mama. „De câte ori să-ți spun să nu-l aduci în casă cu șoșonii.“

„Da, vă rog“, a spus Versh. „Stai liniștit.“ Mi-a scos șoșonii și mi-a descheiat paltonul. Caddy a spus:

„Stai nițel, Versh. N-ar putea să mai iasă nițel, mamă. Vreau să mergă cu mine.“

„Mai bine lasă-l aici“, a spus unchiul Maury. „A fost destul pe-afară azi.“

„Mai bine stați amândoi în casă“, a spus mama. „Se lasă frig, mi-a spus Dilsey.“

„Ei, mamă“, a spus Caddy.

„Prostii“, a spus unchiul Maury. „A stat toată ziua la școală. Are nevoie de aer curat. Du-te, Candace.“

„Lasă-l și pe el, mamă“, a spus Caddy. „Te rog. Știi că altminteri iar începe să plângă.“

„Atunci de ce ai spus de față cu el“, a spus mama. „De ce l-ai mai adus. Ca să mă necăjească iar. Ați fost destul afară. Mai bine stai aici și joacă-te cu el.“

„Lasă-i să iasă, Caroline“, a spus unchiul Maury. „Puțin ger n-are ce să le strice. Gândește-te, trebuie să-ți ții firea.“

„Știu“, a spus mama. „Nimeni nu-și poate închipui cât mi-e de groază de Crăciunul ăsta. Nimeni nu mă crede. Eu nu sunt femeia care să reziste la loviturile soartei. Aș vrea să fiu mai tare – pentru Jason și pentru copii.“

„Trebuie să-ți ții firea și să nu te mai frământați din cauza lor“, a spus unchiul Maury. „Haide, luați-o din loc, copii. Dar vedeți să nu stați prea mult afară. Se supără mama.“

„Da, vă rog“, a spus Caddy. „Hai, Benjy. Mergem afară.“
Mi-a încheiat paltonul și am pornit-o spre ușă.

„Ai de gând să scoți copilul afară fără șoșonii“, a spus mama. „Vrei să se îmbolnăvească tocmai acumă când are să fie casa plină de musafiri.“

„Am uitat“, a spus Caddy. „Am crezut c-a rămas cu ei în picioare.“

Ne-am întors. „Trebuie să te gândești“, a spus mama. *Bagă picioru' acumă* a spus Versh. Mi-a pus șoșonii. „Într-o zi eu n-am să mai fiu, și o să trebuiască să te gândești tu la el.“ *Hai taci* a spus Versh. „Vino și sărut-o pe mama, Benjamin.“

Caddy m-a dus până la scaunul mamei și mama mi-a luat fața în mâinile ei și m-a strâns lângă ea.

„Copilul meu, săracul de tine, copilașul meu“, a spus. Mi-a dat drumul. „Tu și cu Versh, aveți grijă de el, dragă.“

„Da, da“, a spus Caddy. Am ieșit. Caddy a spus:

„Nu-i nevoie să mergi și tu, Versh. Am eu grijă de el.“

„Foarte bine“, a spus Versh. „Nu ies pe frigul ăsta de plăcere.“ A mers mai departe și noi ne-am oprit în hol și Caddy s-a așezat în genunchi și m-a înconjurat cu brațele și-a lipit fața ei rece și luminoasă de fața mea. Mirosea ca pomii.

„Tu nu ești săracu' de tine, nu-i așa. Tu o ai pe Caddy a ta. N-o ai tu pe Caddy a ta.“

N-ai de gând să taci cu zbieretele și smiorcăitul ăsta, a spus Luster. Nu ți-e rușine să tot ragi așa. Am trecut pe lângă casa trăsurii unde era trăsura. Avea o roată nouă.

„Urcă aici și stai liniștit până vine maică-ta“, a spus Dilsey. M-a împins în trăsură. T. P. ținea hățurile. „Nu pricep deloc de ce n-a luat Jason o trăsură nouă“, a spus Dilsey. „Rabla asta are să se facă bucățele cu voi într-o zi. Uite ce roți are.“

Mama a ieșit și-și trăgea voalul pe față. Avea flori în brațe.

„Unde-i Roskus“, a spus.

„Roskus nu mai poate să-și miște mâinile astăzi“, a spus Dilsey. „T. P. poate să mâne foarte bine.“

„Mie mi-e frică“, a spus mama. „Cred c-ați putea să-mi găsiți un vizitiu măcar o dată pe săptămână. Dumnezeu știe că nu cer prea mult.“

„Știi tot așa de bine ca și mine că Roskus suferă prea rău de reumatism ca să poată face mai multe decât are de făcut, Miss Cahline¹“, a spus Dilsey. „Urcă-te și hai, plecați. T. P. știe să mâne calu' la fel de bine ca Roskus.“

„Mie mi-e frică“, a spus mama. „Și cu copilu'.“

Dilsey a urcat scările. „Îi mai spui ăștia copiii“, a spus ea. A luat-o pe mama de braț. „Coșcogeamite omu'. E cât T. P. Haide acuma. Plecați odată.“

„Mie mi-e frică“, a spus mama. Au coborât pe scări și Dilsey a ajutat-o pe mama să urce în trăsură. „Poate că așa ar fi cel mai bine pentru toți“, a spus mama.

„Nu ți-e rușine să vorbești așa“, a spus Dilsey. „Parcă nu știi că n-ajunge un negru de optșpe ani s-o facă pe Queenie să-și iasă dintr-ale ei. E mai bătrână decât el și Benjy la un loc. Și vezi să nu dai cu biciu' în Queenie, T. P., auzi. Dacă nu mâi cum vrea Miss Cahline, îl pun pe Roskus pe tine. Pentru asta nu-i prea înțepenit.“

„Da, vă rog“, a spus T. P.

„Simt eu c-o să se întâmple ceva“, a spus mama. „Taci, Benjamin.“

„Dă-i o floare s-o țină“, a spus Dilsey. „Asta vrea.“ Și-a întins mâna înăuntru în trăsură.

„Nu, nu“, a spus mama. „Vezi că le risipești pe toate.“

„Ține-le“, a spus Dilsey. „Scot numai una.“ Mi-a dat o floare și mâna ei s-a îndepărtat.

„Plecați odată, până nu vă vede Quentin și vrea să meargă și ea“, a spus Dilsey.

„Unde-i“, a spus mama.

„În casă, se joacă cu Luster“, a spus Dilsey. „Dă-i drumul, T. P. Vezi, mână calu' cum te-a învățat Roskus.“

¹ Pronunțat *Calain* (Caroline în pronunția negrilor).

„Da, vă rog“, a spus T. P. „Prrr, Queenie.“

„Vezi cu Quentin“, a spus mama. „Ai grijă să nu.“

„Bine, bine“, a spus Dilsey.

Trăsura s-a smucit și a scrâșnit pe pietrișul aleii. „Mi-e frică să plec și s-o las pe Quentin“, a spus mama. „Mai bine n-aș mai merge. T. P.“ Am trecut pe poartă, acolo unde nu se mai hurducăia. T. P. a lovit-o cu biciul pe Queenie.

„T. P., ce faci“, a spus mama.

„Trebuie s-o pun pe roate“, a spus T. P. „S-o țin trează până tragem iar la grajd.“

„Întoarce“, a spus mama. „Mi-e frică să plec și s-o las pe Quentin.“

„Nu pot să-ntorc aici“, a spus T. P. Pe urmă s-a făcut loc mai larg.

„Aici poți să-ntorci, nu“, a spus mama.

„Cum doriți“, a spus T. P. Am început să întoarcem.

„T. P., ce faci“, a spus mama și s-a agățat de mine.

„Trebuie să-ntorc într-un fel“, a spus T. P. „Hoo, Queenie.“ Ne-am oprit.

„O să ne răstorni“, a spus mama.

„Ce să fac acum“, a spus T. P.

„Mi-e frică să te las să-ntorci“, a spus mama.

„Hai, Queenie“, a spus T. P. Am mers mai departe.

„Simt eu că Dilsey n-o să aibă grijă și o să se-ntâmples ceva cu Quentin până mă-ntorc“, a spus mama. „De-am ajunge mai repede înapoi acasă.“

„Hopa“, a spus T. P. A lovit-o pe Queenie cu biciul.

„T. P.“, a spus mama și m-a ținut strâns. Puteam să aud copitele lui Queenie și formele luminoase alunecau lin și mereu de o parte și de alta și umbrele lor alunecau pe spinarea lui Queenie. Mergeau mereu ca niște roți de lumină. Pe urmă cele dintr-o parte s-au oprit la stâlpul înalt acolo unde este soldatul. Dar de cealaltă parte mergeau lin și mereu, numai că ceva mai încet.

„Ce vrei“, a spus Jason. Își ținea mâinile în buzunare și avea un creion după ureche.

„Ne ducem la cimitir“, a spus mama.

„N-aveți decât“, a spus Jason. „Doar n-o să te opresc eu, ce crezi. Asta-i tot ce-ai vrut cu mine, să-mi spui asta.“

„Știi că tu nu vrei să vii“, a spus mama. „M-aș simți mai în siguranță dacă ai veni și tu.“

„Cum adică, în siguranță“, a spus Jason. „Tata și cu Quentin n-au să te mănânce.“

Mama și-a ridicat batista sub voal. „Termină, mamă“, a spus Jason. „Vrei să-l faci pe nenorocitu' ăsta de idiot să-nceapă să zbiere în mijlocul pieței. Mână înainte, T. P.“

„Hai, Queenie“, a spus T. P.

„Pedeapsa lui Dumnezeu“, a spus mama. „Dar o să mă duc și eu. Curând, curând.“

„Ascultă“, a spus Jason.

„Hoa“, a spus T. P. Jason a spus:

„Unchiul Maury îmi cere cincizeci de dolari din banii tăi. Ce-ai de gând.“

„Ce mă-ntrebi pe mine“, a spus mama. „Eu n-am nici un cuvânt. Încerc să nu vă dau prea mare bătaie de cap, ție și lui Dilsey. Curând mă duc și eu și pe urmă n-ai decât.“

„Dă-i drumu', T. P.“, a spus Jason.

„Haidem, Queenie“, a spus T. P. Formele mergeau mai departe. Cele dintr-o parte au început iar, luminoase și repezi și line, ca atunci când Caddy spune că acum dormim.

Plângăciosule, a spus Luster. Nu ți-e rușine. Am trecut prin grajd. Boxele cailor erau toate deschise. Acuma nu mai ai ponei bălțat să călărești, a spus Luster. Pe jos era uscat și praf. Acoperișul cădea. Găurile pe unde trecea lumina prelungă erau pline de galben care se rotea. Ce dracu' vrei. Vrei să-ți spargă capul cu mingile lor.

„Ține-ți mâinile în buzunare“, a spus Caddy. „Că-ți îngheață. Nu vrei să ai mâinile degerate tocmai acum, de Crăciun.“

Am ocolit grajdul. Vaca cea mare și cea mică erau în ușă și puteam să-i auzim pe Queenie și Prince și Fancy dând din picioare înăuntru. „Dacă n-ar fi atâta de frig, am călări pe Fancy“, a spus Caddy. „Dar e prea frig să mergem călare astăzi.“ Pe urmă am văzut cotul pârâului unde se ridica fumul. „Acolo înjunghie porcul“, a spus Caddy. „Putem să ne întoarcem pe acolo, să vedem și noi.“ Am coborât coasta.

„Vrei să duci tu scrisoarea“, a spus Caddy. „Poți s-o duci tu.“ A scos scrisoarea din buzunarul ei și a pus-o într-al meu. „E un cadou de Crăciun“, a spus Caddy. „Unchiul Maury vrea să-i facă o surpriză doamnei Patterson. Trebuie să i-o dăm fără să ne vadă nimeni. Ține-ți mâinile în buzunare acuma frumos.“ Am ajuns la cotul pârâului.

„A înghețat“, a spus Caddy. „Uite.“ A spart deasupra apei și a lipit o bucată de obrazul meu. „Gheață. Asta înseamnă că e foarte frig.“ M-a ajutat să trec și am mers sus pe deal. „Nu-i voie să le spunem nici tatii nici mamei. Înțelege ce vreau să spun. Adică e o surpriză și pentru tata și pentru mama și pentru domnul Patterson, pentru că domnul Patterson ți-a trimis odată zahăr candel. Ți-aduci aminte când ți-a trimis domnul Patterson zahăr candel astă-vară.“

Era un gard. Vița era uscată și vântul foșnea prin ea.

„Numai că nu înțeleg de ce unchiul Maury nu l-a trimis pe Versh“, a spus Caddy. „Doar Versh n-are să spună la nimeni.“ Doamna Patterson se uita pe fereastră. „Așteaptă aici“, a spus Caddy. „Așteaptă-mă aici. Dă-mi mie scrisoarea. Mă întorc numaidecât.“ A scos scrisoarea din buzunarul meu. „Ține-ți mâinile în buzunare.“ S-a urcat pe gard cu scrisoarea în mână și a trecut printre florile foșnitoare. Doamna Patterson a venit la ușă și a deschis-o și a stat acolo.

Domnul Patterson săpa florile verzi. S-a oprit din săpat și s-a uitat la mine. Doamna Patterson a venit prin grădină,

alergând. Când i-am văzut ochii, am început să plâng. Idiotule, a spus doamna Patterson. I-am spus să nu te mai trimită singur. Dă-o-ncoace. Repede. Domnul Patterson venea repede, cu hârlețul. Doamna Patterson s-a aplecat peste gard și a întins mâna. Încearca să se urce pe gard. Dă-mi-o, a spus. Dă-o-ncoace. Domnul Patterson s-a suit pe gard. El a luat scrisoarea. Doamna Patterson și-a prins rochia în gard. I-am văzut ochii iar și am luat-o la fugă în jos pe deal.

„Nu-i nimic acolo, decât case“, a spus Luster. „Mergem jos până la cotu’ pârâului.“

Spălau rufe la cotul pârâului. Una din ele cânta. Simțeam mirosul rufelor spălate și fumul care venea dinspre cotul pârâului.

„Stai jos aici“, a spus Luster. „N-ai treabă dincolo. Aștia te și pocnesc, zău așa.“

„Ce vrea.“

„Nici el nu știe ce vrea“, a spus Luster. „Ar cam vrea să se ducă-n sus, acolo unde dau cu bâta-n minge. Stai jos aici și joacă-te cu crenguța. Uită-te la copiii ăia care se joacă în apă, dacă vrei numaidecât să te uiți la ceva. Ce dracu’, nu poți să te porți și tu ca oamenii.“ M-am așezat pe mal unde spălau ele și fumul se înălța albăstriu.

„Vreuna din voi a văzut vreun ban de douășcinci de cenți pe aici“, a spus Luster.

„Ce ban.“

„Ăla pe care l-am avut azi-dimineață“, a spus Luster. „L-am pierdut pe undeva. Mi-a căzut, uite, prin gaura asta din buzunar. Dacă nu-l găsesc, nu mai pot să mă duc la circ diseară.“

„De unde dracu’ ai găsit tu un ban de douășcinci de cenți, băiete. În buzunarul vreunui alb când nu era atent.“

„L-am găsit acolo unde se găsec“, a spus Luster. „Și mai sunt o grămadă acolo. Numai că trebuie să-l găsec pe ăsta. Vreuna din voi l-a văzut.“

„Nu mă interesează pe mine banii tăi. Am eu grijile mele.“
„Vino cu mine“, a spus Luster. „Ajută-mă să-l găesc.“
„Parcă el ar ști să recunoască un ban de douășcinci de cenți dac-ar vedea unu’.“
„Poate oricum să mă ajute să-l caut“, a spus Luster.
„Mergeți la circ diseară.“
„Nu-mi mai bate capu’ cu circu’. Până termin de spălat albia asta, am să fiu frântă că n-am să mai pot mișca un deget.“
„Pe cât c-am să te văd acolo“, a spus Luster. Pe cât c-ai fost și aseară. Pe cât că sunteți acolo cum se deschide cortu’.“
„Las’ c-or să fie destui negri și fără mine. Am fost aseară.“
„Banii negrilor sunt la fel de buni ca și ai albilor.“
„Albii le dau negrilor bani că știu c-ajunge ca un alb să vină c-o fanfară ca să-și ia banii înapoi, așa ca negrii să trebuiască să muncească să capete alți bani.“
„Nimeni nu te obligă să te duci.“
„Încă nu. Cred că nu le-a dat prin cap.“
„Ce-ai cu albii.“
„N-am nimic. Eu îmi văd de treaba mea și-i las pe albi să-și vadă de-a lor. Nu mă interesează circu’ ăsta.“
„E-acolo un tip care cântă la fierăstrău. Cântă din el ca la banjo.“
„Voi ați fost aseară“, a spus Luster. „Eu mă duc diseară. Dacă găesc banu’ ăla pe care l-am pierdut.“
„Îl iei și pe el, nu-i așa.“
„Eu“, a spus Luster. „Crezi că-mi face plăcere să fiu cu el când începe să zbiere.“
„Ce te faci când începe să zbiere.“
„Îl pocnesc“, a spus Luster. S-a așezat și și-a sumes pantalonii. S-au jucat în pârâu.
„Ați găsit vreo minge, voi“, a spus Luster.
„Uite la el cum vorbește. Vezi să nu te-audă bunică-ta când vorbești așa.“

Luster a intrat în apă unde se jucau. A căutat în apă, pe lângă mal.

„Îl aveam când am fost aici azi-dimineață“, a spus Luster.

„Cam pe unde crezi că l-ai pierdut.“

„Pe aici, prin gaura asta din buzunar“, a spus Luster. Au căutat prin apă. Pe urmă s-au ridicat cu toții și s-au oprit și pe urmă au plescăit și s-au bătut prin apă. Luster a prins-o și s-au tupilat în apă și se uitau înspre susul apei, printre tufișuri.

„Unde-s“, a spus Luster.

„Nu se văd încă.“

Luster a pus-o în buzunar. Ei veneau în jos pe coastă.

„S-a rostogolit vreo minge pe aici.“

„Trebuie să fie în apă. N-ați văzut-o, n-ați auzit nimic vreunul din voi, băieți.“

„N-am auzit nimic pe aici“, a spus Luster. „Am auzit ceva izbindu-se de pomu' ăla, dincolo. Nu știu pe unde a luat-o.“

Se uitau în apă.

„Ce dracu'. Căutați în apă. S-a rostogolit pe-aici, am văzut eu.“

S-au uitat prin apă. S-au întors sus, pe deal.

„Tu ai luat mingea“, a spus băiatul.

„Ce să fac eu cu ea“, a spus Luster. „N-am văzut nici o minge.“

Băiatul a intrat în apă. A mers înainte. S-a întors și s-a uitat la Luster iar. A mers în josul apei, la cotul pârâului.

Omul a strigat „Caddie“ în sus pe deal. Băiatul a ieșit din apă și a luat-o în sus, pe deal.

„Ia ascultă la el“, a spus Luster. „Taci dracului.“

„De ce urlă acum.“

„Dumnezeu știe“, a spus Luster. „Așa îl apucă. Toată dimineața a zbierat. Cred că din cauză că azi e ziua lui.“

„Câți ani are.“

„Treizeci și trei“, a spus Luster. „Treizeci și trei împliniți astăzi dimineață.“

„Vrei să spui că de treizeci de ani are trei ani.“

„Eu mă iau după ce spune mammy“, a spus Luster. „Eu nu știu. O să avem treizeci și trei de lumânări pe tort. Un tort mic. Abia dac-au să-ncapă. Taci acum. Vino-ncoace, ne-ntoarcem.“ A venit și m-a luat de mână. „Idiotule“, a spus. „Vrei să-ți dau bătaie.“

„Că și ești în stare.“

„L-am mai bătut eu. Taci odată“, a spus Luster. „Nu ți-am spus că n-ai voie să mergi acolo. Au să-ți spargă capu’ cu vreo minge din asta. Hai încoace.“ M-a tras înapoi. „M-am așezat și el mi-a scos pantofii și mi-a suflecat pantalonii. „Așa, intră-n apă acuma și joacă-te și vezi poate termini cu smiorcăiala asta.“

Am tăcut și am intrat în apă și *Roskus a venit și a spus că să venim la masă și Caddy a spus:*

Nu-i încă ora mesei de seară. Eu nu vin.

Se udase. Ne jucam în apă și Caddy s-a lăsat pe vine și și-a udat rochița și Versh a spus:

„Mama ta are să te bată că ți-ai udat rochița.“

„Nici nu se gândește să facă așa ceva“, a spus Caddy.

„De unde știi“, a spus Quentin.

„Știu eu așa“, a spus Caddy. „De unde știi tu.“

„Așa a zis ea“, a spus Quentin. „Și, pe urmă, eu sunt mai mare ca tine.“

„Eu am șapte ani“, a spus Caddy. „Așa că știu.“

„Eu sunt mai mare“, a spus Quentin. „Eu mă duc la școală. Nu-i așa, Versh.“

„Eu mă duc la școală la anu“, a spus Caddy. „Când începe școala. Nu-i așa, Versh.“

„Știi că te bate dacă îți uzi rochița“, a spus Versh.

„Nici nu s-a udat“, a spus Caddy. S-a ridicat în picioare în apă și s-a uitat la rochița. „O scot“, a spus. „Și atunci se usucă.“

„Pe cât că n-o scoți“, a spus Quentin.

„Pe cât c-o scot“, a spus Caddy.

„Pe cât că mai bine să n-o scoți“, a spus Quentin.

Caddy a venit la Versh și la mine și s-a întors cu spatele.

„Descheie-mă tu, Versh“, a spus.

„Să nu faci așa ceva, Versh“, a spus Quentin.

„Nu e rochița mea“, a spus Versh.

„Descheie-mă, Versh“, a spus Caddy. „Sau îi spun lui Dilsey ce-ai făcut ieri.“ Așa că Versh a descheiat-o.

„Scoate-ți tu numai rochița, și-ai să vezi“, a spus Quentin. Caddy și-a scos rochița și-a aruncat-o pe mal. Atunci nu mai avea nimic pe ea decât pieptarul și pantalonașii, și Quentin i-a dat o palmă și ea a alunecat și a căzut jos în apă. Când s-a ridicat, a început să arunce cu apă în Quentin și Quentin a aruncat cu apă în Caddy. O parte din apă ne-a împroșcat pe Versh și pe mine și Versh m-a ridicat în brațe și m-a pus pe mal. A zis că are să-i spună pe Caddy și Quentin și pe urmă Caddy și Quentin au început să arunce cu apă în Versh. A fugit după un tufiș.

„Am să vă spun la mammy pe amândoi“, a spus Versh.

Quentin s-a cățărat pe mal și a încercat să-l prindă pe Versh, dar Versh a fugit și Quentin n-a putut. Când Quentin s-a întors îndărăt, Versh s-a oprit și a început să strige că are să-i spună. Caddy a spus că dacă nu-i pârăște, îl lasă să vină înapoi. Așa că Versh a spus că n-are să-i pârască și l-au lăsat.

„Acuma ești mulțumită“, a spus Quentin. „Are să ne bată pe amândoi acuma.“

„Nu-mi pasă“, a spus Caddy. „Eu fug de-acasă.“

„Cin’ te crede“, a spus Quentin.

„Fug și nu mă mai întorc niciodată“, a spus Caddy. Eu am început să plâng. Caddy s-a întors la mine și mi-a spus: „Taci.“ Am tăcut. Pe urmă s-au jucat în apă. Și Jason se juca. Era singur mai în josul apei. Versh a ocolit tufișul și

m-a luat în brațe și m-a dus iar în apă. Caddy era udă toată și murdară de noroi pe fund și eu am început să plâng și ea a venit și s-a așezat pe vine în apă.

„Taci, Benjy“, a spus ea. „Nu mai fug.“ Așa că am tăcut. Caddy mirosea ca pomii în ploaie.

Ce dracu' o fi cu tine, a spus Luster. Nu poți să taci din gură odată și să te joci în apă ca oamenii.

De ce nu-l duci acasă. Nu ți-au spus să nu-l scoți din curte.

Crede că mai sunt ei stăpânii pajiștii ăsteia, a spus Luster. Și pe urmă nu ne vede nimeni din casă aici.

Îl vedem noi. Și nu-i place nimănui să se uite la un idiot. Aduce ghinion.

Roskus a venit și a spus să mergem la masă și Caddy a spus că nu-i încă ora mesei.

„Ba da, e“, a spus Roskus. „Dilsey zice că să veniți cu toții în casă. Adu-i încoace, Versh.“ A urcat pe deal spre locul unde mugea vaca.

„Poate că ne uscăm până ajungem acasă“, a spus Quentin.

„E vina ta“, a spus Caddy. Mi-ar părea chiar bine să ne bată.“ Și-a pus rochița și Versh a încheiat-o.

„N-au să știe că te-ai udat“, a spus Versh. „Nu se vede. Decât dacă te spun eu sau Jason.“

„Ai să spui, Jason“, a spus Caddy.

„Pe cine să spun“, a spus Jason.

„N-o să spună“, a spus Quentin. „Nu-i așa, Jason.“

„Pe câtă spune“, a spus Caddy. „Îi spune lu' mam'-mare.“

„Nu poate să-i spună“, a spus Quentin. „E bolnavă. Dacă mergem încet, se face întuneric și n-au să mai vadă.“

„Nici nu-mi pasă dacă văd sau nu“, a spus Caddy. „Am să spun eu. Du-l în brațe în sus pe deal, Versh.“

„Jason nu spune“, a spus Quentin. „Ții minte că ți-am făcut un arc cu săgeți, Jason.“

„S-a rupt acuma“, a spus Jason.

„N-are decât să spună“, a spus Caddy. „Puțin îmi pasă. Du-l pe Maury în sus pe deal, Versh.“ Versh s-a aplecat pe vine și eu m-am suit la el în cârcă.

Ne vedem cu toții la circ diseară, a spus Luster. Haide, măi. Trebuie să găsim banu' ăla.

„Dacă mergem încet, se face întuneric până ajungem“, a spus Quentin.

„Eu nu merg încet“, a spus Caddy. Am mers în sus pe deal, dar Quentin n-a venit. Era jos la cotul pârâului când am ajuns acolo unde se simțea mirosul porcilor. Grohăiau și scurmau în troaca din colț. Jason venea după noi, cu mâinile în buzunare. Roskus mulgea vaca în ușa grajdului.

Vacile ieșeau tropăind din grajd.

„Dă-i înainte“, a spus T. P. „Zbiară tu, că-ncep să urlu și eu. Auuu.“ Quentin l-a pocnit cu piciorul pe T. P. L-a îmbrâncit în troaca unde mâncau porcii și T. P. a rămas lungit acolo. „Al naibii“, a spus T. P. „M-a avut de data asta. Ați văzut ce picior mi-a tras albu' de data asta. Auuu.“

Nu plângeam, dar nu puteam să mă opresc. Nu plângeam, dar pământul nu stătea locului și pe urmă am plâns. Pământul se mișca mereu și vacile fugeau în sus pe deal. T. P. a încercat să se scoale în picioare. A căzut iar și vacile fugeau în jos pe deal. Quentin mă ținea de mână și am mers spre grajd. Pe urmă grajdul n-a mai fost acolo și a trebuit să așteptăm până a venit iar înapoi. Nu l-am văzut venind îndărăt. A venit în spatele nostru și Quentin m-a așezat în jgheabul unde mâncau vacile. M-am ținut de jgheab. Fugea din loc și el și eu mă țineam de el. Vacile fugeau iar în jos pe deal, pe ușă. Nu puteam să mă opresc. Quentin și T. P. veneau în sus pe deal, se băteau. T. P. cădea în jos pe deal, și Quentin l-a târât în sus pe deal. Quentin l-a pocnit pe T. P. Nu puteam să mă opresc.

„Scoală-te în picioare“, a spus Quentin. „Stai aici. Să nu te miști de-aici până nu vin eu.“

„Eu și cu Benjy ne-ntoarcem la nuntă“, a spus T. P. „Auuu.“

Quentin l-a pocnit pe T. P. iar. Pe urmă a început să-l dea pe T. P. cu capul de zid. T. P. râdea. De fiecare dată când Quentin îl dădea cu capul de zid, încerca să spună Auuu, dar nu putea să spună de tare ce râdea. N-am mai plâns, dar nu puteam să mă opresc. T. P. a căzut peste mine și ușa grajdului n-a mai fost. Se rostogolea în jos pe deal și T. P. se zbătea singur și a căzut iar. Râdea încă și eu nu puteam să mă opresc și am încercat să mă ridic și am căzut și nu puteam să mă opresc. Versh a spus:

„Zău c-ai făcut-o lată acuma. Așa mai zic și eu. Taci odată.“

T. P. râdea încă. A căzut peste ușa și râdea. „Hopa“, a spus. „Eu și cu Benjy ne-ntoarcem la nuntă. Rachiu“, a spus T. P.

„Șșș“, a spus Versh. „Unde l-ai găsit.“

„În pivniță“, a spus T. P. „Hopa.“

„Taci“, a spus Versh. „Unde în pivniță.“

„Oriunde“, a spus T. P. Râdea mai departe. „Mai sunt peste o sută de sticle. Peste un milion. Fii atent, negrule. Acuma am să zbier și eu.“

Quentin a spus: „Ridică-l în sus.“

Versh m-a ridicat.

„Bea asta, Benjy“, a spus Quentin. Paharul era fierbinte. „Taci acuma“, a spus Quentin. „Bea.“

„Rachiu“, a spus T. P. „Dă-mi și mie să beau, domnu' Quentin.“

„Tu taci din gură“, a spus Versh. „Ce bătaie are să-ți tragă domnu' Quentin.“

„Ține-l, Versh“, a spus Quentin.

M-au ținut. Era fierbinte pe bărbia mea și pe cămașa mea. „Bea“, a spus Quentin. M-au ținut de cap. Era fierbinte în mine și am început iar. Acuma plângeam și ceva se întâmpla în mine și am plâns mai tare până când nu s-a mai întâmplat. Pe urmă am tăcut. Se învârtea încă și pe urmă

au început formele. „Deschide podul, Versh.“ Se învârteau mai încet. „Întinde sacii ăștia goi pe jos.“ Se învârteau mai repede, aproape prea repede. „Acuma. Apucă-l de picioare.“ Se învârteau, line și luminoase. Puteam să-l aud pe T. P. cum râde. Am mers în sus cu ei, în sus pe dealul luminos...

În vârful dealului Versh m-a lăsat jos. „Haide, Quentin“, a strigat și se uita în josul dealului. Quentin stătea încă acolo, la cotul pârâului. Căuta în întuneric unde era pârâul.

„Lasă-l să stea acolo, prostu’“, a spus Caddy. M-a luat de mână și am trecut pe lângă grajd și am intrat pe poartă. Era o broască pe aleea cu cărămizi, chircită chiar la mijloc. Caddy a pășit peste ea și m-a tras și pe mine.

„Haide, Maury“, a spus ea. Ședea acolo chircită, până când Jason a împins-o cu piciorul.

„Are să-ți faci un neg“, a spus Versh. Broasca a plecat. Sărea.

„Hai, Maury“, a spus Caddy.

„Au musafiri astă-seară“, a spus Versh.

„De unde știi“, a spus Caddy.

„Cu toate luminile astea“, a spus Versh. „Lumini aprinse la toate ferestrele.“

„Putem s-aprindem toate luminile și dacă n-avem musafiri, dacă vrem noi“, a spus Caddy.

„Pe cât că sunt musafiri“, a spus Versh. „Mai bine intrați prin dos și strecurați-vă binișor pe scară.“

„Mie nu-mi pasă“, a spus Caddy. „Am să intru direct în salon unde sunt ei.“

„Pe cât că te bate tăticu’ tău dacă faci asta“, a spus Versh.

„Nu-mi pasă“, a spus Caddy. „Eu intru direct în salon. Intru direct în sufragerie și mă așez la masă.“

„Unde ai să stai“, a spus Versh.

„Stau pe scaunul lui mam’-mare“, a spus Caddy. „Ea mănâncă în pat.“

„Mie mi-e foame“, a spus Jason. A trecut pe lângă noi și a fugit mai departe pe alee. Își ținea mâinile în buzunare și a căzut. Versh s-a dus și l-a ridicat.

„Dacă n-ai sta tot timpul cu mâinile în buzunare, ai putea să te ții pe picioare“, a spus Versh. „N-ai să poți niciodată să le scoți la timp și să te ții de ceva, așa gras cum ești.“

Tata era pe scară în ușa bucătăriei.

„Quentin unde-i“, a spus.

„Vine pe alee“, a spus Versh. Quentin venea încet. Pantalonii lui scurți erau o pată albă.

„Mda“, a spus tata. Lumina cădea pe trepte, peste el.

„Caddy și cu Quentin s-au stropit cu apă“, a spus Jason. Am așteptat.

„S-au stropit“, a spus tata. Quentin a venit și tata a spus: „Puteți să mâncați în bucătărie în seara asta.“ S-a aplecat și m-a luat în brațe și lumina s-a rostogolit pe scări și peste mine, și m-am uitat în jos și la Caddy și la Jason și la Quentin și la Versh. Tata s-a întors către trepte. „Numai să stați liniștiți“, a spus.

„De ce trebuie să stăm liniștiți, tată“, a spus Caddy. „Avem musafiri.“

„Da“, a spus tata.

„Ți-am spus eu că sunt musafiri“, a spus Versh.

„N-ai spus tu“, a spus Caddy. „Eu am spus. Eu am spus.“

„Haide, gata“, a spus tata. Au tăcut și tata a deschis ușa și am trecut prin veranda din spate și am intrat în bucătărie. Dilsey era acolo și tata m-a așezat pe scaunul meu și a tras tăblia din față în jos și m-a împins spre masă unde era mâncarea. Fumega.

„Acuma să ascultați de Dilsey“, a spus tata. „Vezi să nu faci gălăgie, Dilsey.“

„Da, vă rog“, a spus Dilsey. Tata a plecat.

„Țineți minte că trebuie să ascultați de Dilsey în seara asta“, a spus în spatele nostru. Mi-am aplecat fața spre masă unde era mâncarea. Aburii mi-au urcat pe față.

„Spune-le să asculte de mine în seara asta, tată“, a spus Caddy.

„Eu nu vreau“, a spus Jason. „Eu ascult de Dilsey.“

„O să trebuiască, dacă-ți spune tata“, a spus Caddy.

„Spune-le că trebuie să asculte de mine în seara asta, tată.“

„Eu nu vreau“, a spus Jason. „Nu vreau să ascult de tine.“

„Ssst“, a spus tata. „Bine, să ascultați de Caddy. Când termină, adu-i pe scara din spate, Dilsey.“

„Da, domnule“, a spus Dilsey.

„Așa“, a spus Caddy. „Acuma trebuie să ascultați de mine.“

„Tăceți cu toții“, a spus Dilsey. „În seara asta trebuie să stați liniștiți.“

„De ce trebuie să stăm liniștiți în seara asta“, a șoptit Caddy.

„Nu-i treaba ta“, a spus Dilsey. „O să aflați voi în ziua când o să vrea Bunul Dumnezeu.“ A adus castronul meu. Aburul s-a urcat din el și m-a gădilat pe față. „Vino-ncoace, Versh“, a spus Dilsey.

„Când e ziua când o să vrea Bunul Dumnezeu, Dilsey“, a spus Caddy.

„Duminică“, a spus Quentin. „Nici atâta lucru nu știi.“

„Șșșș“, a spus Dilsey. „Nu v-a spus domnu' Jason să stați liniștiți. Mâncăți acuma. Hai, Versh, ia-i lingura.“ Mâna lui Versh a venit cu lingura în castron. Lingura a venit în sus, la gura mea. Aburul m-a gădilat în gură. Pe urmă ne-am oprit din mâncat și ne-am uitat unul la altul și am stat liniștiți și pe urmă am auzit iar și eu am început să plâng.

„Ce-a fost asta“, a spus Caddy. A pus mâna ei pe mâna mea.

„Mama a fost“, a spus Quentin. Lingura s-a ridicat și am mâncat și pe urmă am plâns iar.

„Șșșș“, a spus Caddy. Dar n-am tăcut și ea a venit și m-a strâns în brațe. Dilsey s-a dus și a închis amândouă ușile și atunci n-am mai auzit.

„Taci, hai taci“, a spus Caddy. Am tăcut și am mâncat. Quentin nu mânca, dar Jason mânca.

„Mama era“, a spus Quentin. S-a ridicat de la locul lui.

„Stai jos acolo“, a spus Dilsey. „Au musafiri și voi uite ce murdari sunteți. Așază-te la locul tău, Caddy, și termină de mâncat.“

„Plângea“, a spus Quentin.

„Cânta cineva“, a spus Caddy. „Cânta, nu-i așa, Dilsey.“

„Stați acolo și mâncați frumos, cum a spus domnu' Jason“, a spus Dilsey. „O să aflați voi în ziua când o să vrea Bunul Dumnezeu.“

Caddy s-a întors la locul ei.

„V-am spus eu că avem musafiri“, a spus ea.

Versh a spus: „A mâncat tot.“

„Adu castronul aici“, a spus Dilsey. Castronul a plecat.

„Dilsey“, a spus Caddy. „Quentin nu mănâncă. Trebuie să asculte de mine, nu-i așa.“

„Stai și mănâncă, Quentin“, a spus Dilsey. „Terminați odată ca să plecați din bucătăria mea.“

„Nu mai vreau să mănânc“, a spus Quentin.

„Trebuie să mănânci dacă spun eu“, a spus Caddy. „Nu-i așa, Dilsey.“

Castronul fumega în fața mea și mâna lui Versh a băgat lingura înăuntru și aburul m-a gădilat în gură.

„Eu nu mai vreau“, a spus Quentin. „Cum să fie musafiri când mama-mare e bolnavă.“

„Petrecerea e jos“, a spus Caddy. „Ea poate să vină în capul scării și să se uite. Așa am să fac și eu după ce-mi pun cămașa de noapte.“

„Mama plângea“, a spus Quentin. „Nu-i așa că plângea, Dilsey.“

„Nu mă mai bate la cap“, a spus Dilsey. „Trebuie să văd de mâncare pentru ei toți după ce terminați voi.“

După o vreme până și Jason s-a oprit din mâncat și a început să plângă.

„Acuma și tu-ncepi“, a spus Dilsey.

„Așa face în fiecare noapte de când s-a-mbolnăvit mama-mare și nu mai are voie să doarmă cu ea în pat“, a spus Caddy. „Hu, plângăciosule.“

„Am să te spun“, a spus Jason.

Plângea. „M-ai și spus“, a spus Caddy. „Acuma nu mai ai ce spune.“

„Acuma vă duceți cu toții la culcare“, a spus Dilsey. A venit și m-a ridicat în brațe și m-a șters pe față și pe mâini cu o cârpă caldă. „Versh, vezi să-i duci prin dos și să nu faci gălăgie. Tu, Jason, taci din gură.“

„E prea devreme să mergem la culcare de pe-acuma“, a spus Caddy. „Niciodată n-a trebuit să ne ducem la culcare așa devreme.“

„Noaptea asta vă duceți“, a spus Dilsey. „Tăticu' vostru a spus să vă duceți pe scara din dos când ați terminat de mâncat. Ați auzit.“

„A spus ca ei s-asculte de mine“, a spus Caddy.

„Eu nu ascult de tine“, a spus Jason.

„Trebuie“, a spus Caddy. „Haideți. Trebuie să faceți cum spun eu.“

„Vezi să nu faci gălăgie, Versh“, a spus Dilsey. „Fiți cumiți.“

„Da' de ce trebuie să fim așa liniștiți în seara asta“, a spus Caddy.

„Mămica voastră nu se simte bine“, a spus Dilsey. „Haide, duceți-vă acuma cu Versh.“

„Nu v-am spus eu că plângea mama“, a spus Quentin. Versh m-a luat în brațe și a deschis ușa spre veranda din spate. Am ieșit și Versh a închis ușa și a fost întuneric. Îi simțeam mirosul lui Versh și îl puteam pipăi. „Acuma fiți liniștiți. Nu mergem încă sus. Domnu’ Jason a spus că trebuie să mergeți sus cum ați terminat. A spus că să ascultați de ce spun eu. Eu nu ascult de voi. Dar a spus că toți trebuie. N-a spus așa, Quentin“. Am pipăit capul lui Versh. Puteam să ne aud. „Nu-i așa, Versh. Da, așa a spus. Atunci eu spun să mergem afară nițel. Haideți.“ Versh a deschis ușa și am ieșit afară.

Am coborât treptele.

„Eu zic să mergem acasă la Versh. Ca să nu ne-audă“, a spus Caddy. Versh m-a lăsat jos și Caddy m-a luat de mână și am mers pe alea cu cărămizi.

„Haideți“, a spus Caddy. „Broasca nu mai e. Cred c-a și ajuns în grădină. Poate vedem alta.“ Roskus a venit cu gălețile de lapte. S-a dus. Quentin nu venea cu noi. Ședea pe scara de la bucătărie. Ne-am dus acasă la Versh. Îmi plăcea cum miroase acasă la Versh. *Ardea focul și T. P. era așezat pe vine numai în cămașă și îl ațâța într-o flacăra mare.*

Pe urmă m-am sculat și T. P. m-a îmbrăcat și ne-am dus la bucătărie și am mâncat. Dilsey cânta și am început să plâng și ea s-a oprit.

„Ține-l cât mai departe de casă“, a spus Dilsey.

„Nu putem să trecem pe acolo“, a spus T. P.

Ne-am jucat în pârâu.

„Nu putem trece dincolo“, a spus T. P. „Nu știi că mammy spune că nu e voie.“

Dilsey cânta în bucătărie și am început să plâng.

„Șșșș“, a spus T. P. „Hai încoace. Să mergem în grajd.“

Roskus mulgea în grajd. Mulgea cu o mână și gema. Niște păsări ședea în ușa grajdului și se uitau la el. Una a

coborât și a mâncat cu vacile. M-am uitat la Roskus cum mulge și T. P. dădea de mâncare lui Queenie și lui Prince. Vițelul era la un loc cu porcii. Ședea cu botul lipit de sârmă și mugea.

„T. P.“, a spus Roskus. T. P. a spus: „Da, vă rog“, în grajd. Fancy și-a scos capul peste ușă pentru că T. P. nu-i dăduse încă de mâncare. „Termină acolo odată“, a spus Roskus. „Trebuie să le mulgi tu. Nu mai pot să-mi mișc mâna dreaptă deloc.“

T. P. a venit și le-a muls.

„De ce nu chemi doctorul“, a spus T. P.

„Doctorul n-are ce-mi face“, a spus Roskus. „N-are ce face în casa asta.“

„Ce-i cu casa asta“, a spus T. P.

„E nenorocu' în casa asta“, a spus Roskus. „Adu vițelul' înăuntru dac-ai terminat.“

E nenorocu-n casa asta, a spus Roskus. Focul se ridica și cădea în spatele lui și al lui Versh și aluneca pe fața lui și a lui Versh. Dilsey m-a culcat și m-a învelit. Patul mirosea ca T. P. Îmi plăcea.

„Ce știi tu“, a spus Dilsey. „Ți-o fi spus-o vreun strigoi.“

„Nu-i nevoie să-mi spună nici un strigoi“, a spus Roskus. „Nu-i oare semnul aici. Uite-l aici, în patul ăsta. Nu-i semnul aici să-l vadă cine vrea de cincisprezece ani încoace.“

„Și chiar dac-ar fi“, a spus Dilsey. „Nu ți-a făcut nimic nici ție, nici alor tăi. Versh muncește și Frony s-a măritat și ai scăpat de grija ei și T. P. se face mare să poată să muncească în locul tău când te-o da gata de tot reumatismul.“

„Doi pân-acuma“, a spus Roskus. „Și are să mai fie încă unul. Am văzut semnul, și l-ai văzut și tu.“

„Am auzit o cucuvea azi-noapte“, a spus T. P. „Și Dan n-a vrut să vină să mănânce. N-a vrut să vină decât până la grajd. A-nceput să urle cum s-a făcut noapte. Versh l-a auzit.“

„Au să fie mai mulți“, a spus Dilsey. „Arată-mi-l și mie pe omul ăla care n-o să moară când o să vrea Dumnezeu.“

„Nu e numai moartea“, a spus Roskus.

„Știu eu la ce te gândești“, a spus Dilsey. „Și n-ai să gonești tu nenorocu' dac-ai să spui numele ăsta, decât c-o să trebuiască să stai cu el când o începe să plângă.“

„E nenorocu-n casa asta“, a spus Roskus. „Am simțit eu de la început, și pe urmă, când i-au schimbat numele, am știut sigur.“

„Ține-ți gura“, a spus Dilsey. Mi-a tras cuvertura în sus. Mirosea ca T. P. „Tăceți din gură acuma, pân-adoarme.“

„Am văzut semnul“, a spus Roskus.

„Semnul că T. P. trebuie să facă acuma treaba ta“, a spus Dilsey. *Du-l pe el și pe Quentin acasă la noi și lasă-i să se joace cu Luster acolo, să stea Frony cu ochii pe ei, T. P., și du-te pe urmă să-i ajuți lui taică-tu.*

Am terminat de mâncat. T. P. a luat-o pe Quentin în brațe și ne-am dus acasă la T. P. Luster se juca acolo unde e murdar. T. P. a lăsat-o pe Quentin jos și s-a jucat și ea unde e murdar. Luster avea niște mosoare și el și cu Quentin s-au bătut și Quentin avea mosoarele. Luster a plâns și Frony a venit și i-a dat lui Luster o cutie de conserve să se joace cu ea, și pe urmă eu am avut mosoarele și Quentin m-a bătut și eu am plâns.

„Șșșș“, a spus Frony. „Nu ți-e rușine. Să-i iei jucăria copilului.“ A luat mosoarele de la mine și i le-a dat înapoi lui Quentin.

„Taci, acuma“, a spus Frony. „Taci, îți spun.“

„Taci“, a spus Frony. „Ție îți trebuie o bătaie bună, asta-ți trebuie.“ I-a luat pe Luster și pe Quentin în brațe. „Veniți încoace“, a spus. Ne-am dus în grajd. T. P. mulgea vaca. Roskus ședea pe ladă.

„Ce are“, a spus Roskus.